

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/hasla-rzeczowe/13358,Elektrownia-Dolna-Odra.html>
19.05.2024, 13:16

Elektrownia Dolna Odra

Elektrownia Dolna Odra w Nowym Czarnowie k. Gryfina (od 1996 Jednoosobowa Spółka Skarbu Państwa, od 2001 z Elektrownią Pomorzany i Elektrownią Szczecin w Zespole Elektrowni Dolna Odra SA, od 2006 w Polskiej Grupie Energetycznej), zakład zbudowany 1970-1977, największy w woj. zachodniopomorskim; pracuje, wykorzystując węgiel kamienny, jest gł. producentem energii elektrycznej w woj. zachodniopomorskim. Średnie zatrudnienie: 1764 pracowników w 1980, 2241 w 1990, 2196 w 2000, 1681 w 2008. 25 VI 1976 w zakładzie, w związku z zapowiedzianą podwyżką cen, odbył się 1-dniowy strajk okupacyjny z Jerzym Nowakiem jako przewodniczącym KS, wyznaczeniem wart i patroli robotniczych; strajk zakończył się po telewizyjnym wystąpieniu premiera Piotra Jaroszewicza, który odwołał zapowiedziane podwyżki. Wśród pracowników Elektrowni byli współpracownicy KSS KOR, współzałożyciele WZZ Pomorza Zachodniego: Jan Witkowski i Zdzisław Podolski, którzy kolportowali na terenie zakładu niezależne wydawnictwa, m.in. pismo „Robotnik”. Gdy w XI 1979 Z. Podolskiego zwolniono z pracy, załoga (80 pracowników) wystosowała Apel do dyrekcji zakładu o cofnięcie decyzji; 13 XI 1979 Terenowa Komisja Odwoławcza ds. Pracy w Gryfinie przywróciła go do pracy, jednak dyr. odmówił zarówno przyjęcia go do pracy, jak i wydania tej decyzji na piśmie (Z. Podolskiego przywrócono po powstaniu „S”). 19 VIII 1980 nieudaną próbę przeprowadzenia strajku na Wydz. Elektronicznym podjął J. Witkowski (nast. dnia oddelegowano go do pracy poza teren Elektrowni). Wybory do KZ „S” odbyły się 21 I 1981, w jej skład weszli: Arkadiusz Adamek, Antoni Anweiler, Jadwiga Boral, Stanisław Gazdecki, Zbigniew Jeliński, Zygmunt Kąkolewski, Waldemar Kozubał, Zbigniew Krakowiak, Alfred Krug, Ryszard Marczak, Jerzy Minkwitz, Zbigniew Pawlak, Piotr Pietruszkiewicz, Jan Prałat, Walenty Surudo, Eugeniusz Szuster, Marian Śniegowski, J. Witkowski, do Prezydium: A. Anweiler, A. Adamek, A. Krug, Z. Pawlak, W.

Waliszewski, J. Witkowski. Na I WZD Regionu Pomorze Zachodnie zespół Elektrowni Dolna Odra reprezentowała Maria Zarzycka; 23 VI 1981 powołano Komisję Wyborczą ds. Samorządów Pracowniczych. W 2. poł. roku sytuacja w zakładzie stawała się coraz bardziej napięta: 24 IX i 23 X 1981 odbyły się kolejne „masówki”, czyli przygotowania do strajku, 28 X 1981 przeprowadzono 1-godz. (12.00-13.00) strajk ostrzegawczy, na czele którego stanął A. Anweiler. W nocy 12/13 XII 1981 internowano J. Witkowskiego i Z. Podolskiego, 17 XII 1981 aresztowano A. Anweilera (zwolniony z pracy). 1982-1984 w Elektrowni wydawano niezależne pismo „Krawędź. Ziemia Gryfińska”. 16 II 1988 Komitet Założycielski „S” Pracowników Zespołu Elektrowni Dolna Odra (reprezentowany przez Leszka Blocha, Bogdana Frąckiewicza, Mieczysława Jurkiewicza, Józefa Kowalczyka, Piotra Kunerta, Krzysztofa Smaragę, Jerzego Szejnera, Marka Stodolnego, Wojciecha Winiarczyka, Zdzisława Woźniaka) złożył do Sądu Wojewódzkiego w Szczecinie wnioski o rejestrację ZZ „S” Pracowników Elektrowni Dolna Odra, 17 II Sąd odmówił rejestracji, rewizja wniesiona do SN w Warszawie została oddalona. 26 I 1989 w zakładach powstał MKO, liczący 152 członków; Komitet ujawnił się 1 II 1989, 30 III 1989 przekształcił się w Tymczasowy Komitet Założycielski; 18 V 1989 wybrano II KZ, w składzie: m.in. A. Adamek, Z. Krakowiak, Tadeusz Laskowski, Dariusz Nosicki, M. Śniegowski, przewodniczący A. Anweiler (w 1989 ponownie zatrudniony w Elektrowni) – 55,8% głosów, wiceprzewodniczący Zbigniew Rakowiak. „S” w Elektrowni liczyła wówczas 500 członków, w VIII 1989 – 637, w 2009 – 800. A. Anweiler był przewodniczącym do III 2006, po odejściu na emeryturę zastąpił go Henryk Kowalski. Inne związki zawodowe w Elektrowni: OPZZ, Solidarność '80 i Związek Pracowników Ruchu Ciągłego.

Marta Marcinkiewicz

[Gryfino, Region Pomorze Zachodnie](#)

[Zgłoś błąd](#)